

EL BORINO

Setmanari il·lustrat

20 cms.

ANY IV. N.º 119

4 MARÇ 1926

PREU DE SUBSCRIPCIÓ: 2'50 PTES. TRIMESTRE

LA CORRESPONDÈNCIA A L'ADMINISTRACIÓ: ANGELS, 22 I 24. — BARCELONA

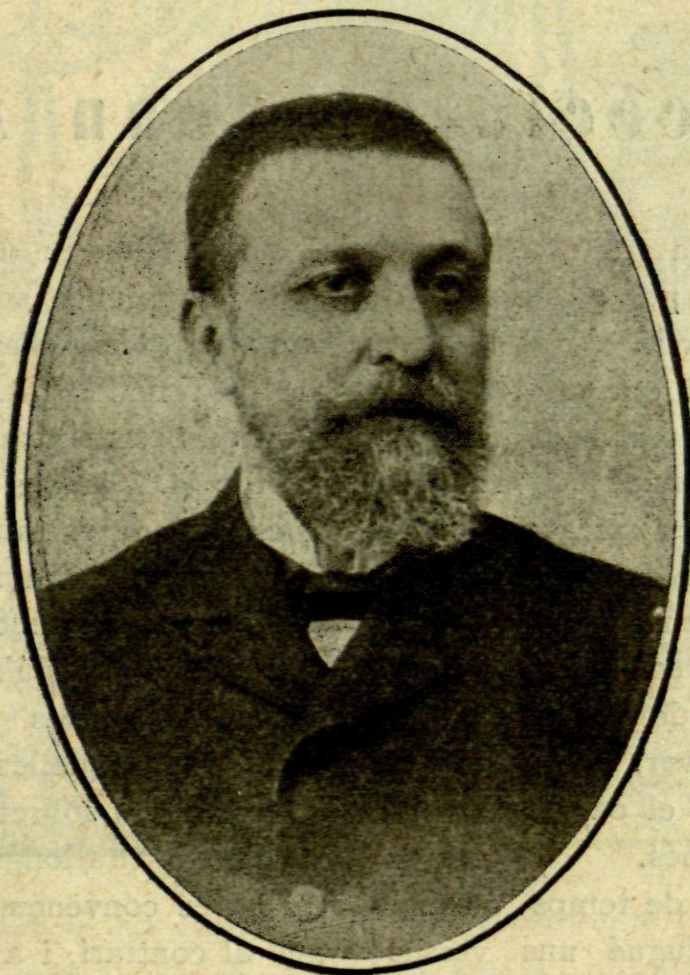
Un gran sentiment ens atueix a l'hora d'aquest dol per la mort de l'insigne Joan Alcover. Abans d'ara, havia obtingut la consagració popular, que, una vegada més s'és palesada amb motiu del seu trànsit. Mort ell, quina estesa de senyoria deixa per tot! Senyoria i claredat: podem comprovar plenament com el tòpic de la "Illa daurada", terra de distinció i de gentilesa, és ma cosa ben viva, i ben certa. En l'obra de Joan Alcover en trobem una nova penyora.

Ens serà lícit, ara, d'aportar a la garba literària que damunt la seva tomba s'és feta, un minúscul grapadet de la nostra collita perso-

nal? Una anècdota no dubtem a dir insignificant. Però, si més no podem ofrenar-li, esperem que l'esperit del mestre ens ho acceptarà, baldament no sigui més que com una mena de confessió.

Era—em sembla—l'any 1909. Començava jo de fer alguns versos. Eren uns versos aleshores "infames", no és que ara siguin excel·lents; en vaig fer uns de dedicats a l'Esperit Sant (apuntava amunt, oi?) els vaig trametre a un periòdic reusenc que sortia aleshores que es deia "Democràcia cristiana", i signava "Sirius". Amb aquest pseudònim me'ls vaig

veure publicats, quina il·lusió! Ah! em vaig sentir immensament per da-

Joan Alcover

2. - EL BORINOT.

munt dels meus companys. Un d'ells, tal vegada el més eixerit, sens dubte el més entès (Sancho, de llinatge) i ja versat en qüestions literàries em va dir que la poesia "li agradava". Les poesies (entre parèntesi) sempre agraden, quan hom es troba davant per davant de l'autor.

Sobretot l'havia interessat un vers referit a l'Esperit Sant, que deia:

Abella brunzenta de la CARITAT

Efectivament, aquest vers era un plagi com una casa, més que no un plagi un furt comès a l'horta de Joan Alcover, del qual acabava de llegir la poesia "La Serra", on hi ha el vers

Abella brunzenta de la SOLEDAT

No ens coneguérem personalment. Sens dubte ell ignorà sempre aquest assalt meu en la seva propietat. Sóc segur de la seva benvolença, si ell ho hagués sabut m'ho hauria perdonat. No m'havia recordat més d'això. Ara m'ha tornat a la memòria el fet, i públicament confesso el meu pecat d'estudiant.

Mai més no he posat els peus en l'hort del mestre. Només, respectuosament, una mica enllanet de la seva tanca, contemplo amb tota devoció l'esponera dels seus fruiterars i els seus conreus.

L. BERTRAN I PIJOAN.

Una facècia de Joan Alcover

Esdevinguda una greu crisi familiar, Joan Alcover per alliberar-se de l'atuïment mortal que el fet li havia causat, amant que era en tot de la serenitat, de l'harmonia, del just mig, cercà d'aprendre muntar a cavall. Sembla que de mica en mica s'hi havia afectat, quan heus aquí que un seu conegut, mestre en l'esport, el va veure un dia i havent notat que l'Alcover no tenia res de bon genet, li ho va dir. Joan Alcover, de resultes de la lliçó, va deixar el cavall tranquil. No hi va tornar més.

Passat un quant de temps, un amic de l'Alcover li dugué uns versos; aquests versos eren d'aquell mestre de cavalleria que l'havia desenganyat de l'equitació. Els versos eren dolents.

I Joan Alcover digué al seu amic:

—Recordeu a aquest senyor que jo em vaig deixar d'anar a cavall perquè ho feia malament. Ell m'ho va dir. Ara que es deixi ell de fer versos. Li ho dic jo. I presos ploma i paper així Joan Alcover, molt correcte, molt amable, ho féu avinent a l'interessat.

Una facècia encara pot servir-nos d'exemple. I seguint aquest exemple, quantes vegades podríem estar-nos d'escriure aquelles cartes banals i mentideres, i sobretot aquelles pseudo-críiques, tirallongues d'elogis, quan un no és convençut d'allò que hi diu, ans al contrari, i a grapats arrenca la carn de l'esquena del poeta o de l'escriptor.

Una mostra dels boixos que enriqueixen la monumental edició del Llibre d'Or del Rosari a Catalunya. Gravats populars de la Mare de Déu del Roser donant els Rosaris a Sant Domini i a Santa Caterina. Boix d'època, fet per En Pau Abadal, de Manresa.

L'ARROS DEL «CLUB DEL BOMBO»

Eren sis *americanos*, tots tallats pel mateix patró. Baixos, prims, escanyolits i corbats d'espatlla. Tots passaven dels seixanta i estaven tarats de salut. De tots plegats, es pot dir que no es podia donar cinc cèntims.

Aquell *sexteto*, de petits, llevat de les hores que anaven a estudi a aprendre quatre lletres en mig de palmetades i clatellots, passaven el temps robant figues, apedregant gossos, trucant portes i fent carreres de rutlles. Quan foren uns ganasses, esdevingueren uns malcarats, desvergonyits i amics de tot menys de treballar; els seus pares, no sabent què fer d'ells, els engarjolaren en el primer bergantí que sortí cap a l'Havana, prèvia una recomanació per a entrar en cases de comerç, en qualitat d'aprenents d'adroguer.

Fet l'aprenentatge, arribà un dia, en què tenint pràctica en el art de comprar i vendre, i un petit recó, decidiren establir-se pel seu compte, cadascú en un poble diferent dels voltants de l'Havana, i així no podent-se fer la competència, ni llevar-se la pell, sempre serien amics i sobretot un bons companys en les velleses que passarien en el poble nadiu.

Durant un quart de segle, portaren una vida austera amb el treball i tota classe de privacions. Pasaven tot el dia a la botiga despatxant, no podent dinar ni sopar tranquils, ja que s'havien d'aixecar de taula amb la boca plena de cigrons o mongetes per vendre un fregall, un espanta-mosques, o una escombra. Durant molts anys, es van privar de tot; de dur calçotets, samarreta, d'anar al teatre, de fumar purs de l'Havana, van dur unes botines que aguantaven quatre mitges soles, i barrets de *Jipijapa* que duraven a còpia d'ésser rentats. Per únic esbarjo, es trobaven cada mes en el Paseo del Malecón, de la capital de la Gran

Antilla, on parlaven dels preus dels macarrons, de les arengades, dels fideus i del safrà; de l'enyorament que sentien per la terra nadiua, que els en separava un mar molt gran que en deien l'Atlàntic.

Al cap de 25 anys, qui més qui menys, havia arreplegat una petita fortuna per poder-se retirar. En aquestes condicions, un dia els companys del ram ultramarí es van reunir en una assemblea per ells, històrica. Van acordar un acte trascendental. Que ja estaven cansats de estar lligats a la botiga, de tractar amb negres, menjar *ñame*, *tasajo* i *plátanos machos*; havia arribat el dia de rescabalar-se de tantes privacions. Amb això, calia tornar al poble per viure plàcidament, passant el dia al casino, fumant, prenent cafè, i jugant a la malilla, menjar coses de la terra: escudella, carn d'olla, sardines a la brasa, pop a la marinesca i, finalment, cercar una companya, i casar-se com cal, i comprar una casa a la vora del mar.

Dit i fet, s'embarcaren en el primer vapor que sortí vers Espanya, després d'haver girat el capital en una operació de banca. El viatge fou feliç, al final del qual, trepitjaren terra enyorada. D'un estol de joves que un dia van sortir cap a Amèrica, carregats de bon humor i il·lusions, i que eren l'encant de totes les fadrines, en tornà un *sexteto* d'homes que ja passaven dels cinquanta, amb la testa calba, i atrofinats pel pes dels anys. Es van casar amb altres tantes fadrines, que contraguieren matrimoni pel daler de dur *gorro*, perquè la gent els digués senyores, i amb l'esperança que els marits viurien poc, i un cop vídues, arreplegarien un nou partit al seu gust.

Un jorn que s'esqueia d'ésser el primer aniversari de l'arribada d'Amèrica al poble, Don Panxo, un ame-

ricano vell, que feia molts anys que estava retirat, digué als sis companys de taula de cau:—Amics meus, és qüestió de celebrar amb un àpat l'aniversari del dia en què vàrem poder abraçar-nos, després d'una absència de tants anys. Hem de fer un dinar de primera a la platja de l'Estrop. Hi anirem per mar. En Lari, el cuiner de bord, ens farà un d'aquells arrossos que sap fer, i un guisat de peix a la marinesca. Les coses s'han de celebrar bé! Hi esteu conformes? Us hi avenu? Digueu que sí! La proposició de Don Panxo caigué damunt dels vells com una bomba. El fet de gratar-se la butxaca, a aquella gent, no els venia gens bé. A la proposició de l'iniciador de la xefla, tots alhora contestaren:—Per un any no val la pena! Ja ho farem l'any que ve! Quina molèstia per a vostè, Don Panxo. A més, en Lari, segons tenim entès, s'ha d'embarcar demà en el bergantí que marxa a Centfocs.

Don Panxo, emperò, tant i tant va insistir, que els vells acabaren per accedir-hi.

Tot seguit es va celebrar junta per tractar dels tres punts principals: Medi de fer el viatge, àpat, pressupost. Posats a discutir el primer punt, van decidir, després de moltes discussions i parers, de llogar un guissi a un pescador. Quant al segon, fer un arròs amb marisc, una escòrpora a la marinesca i un conill a la brasa: i al terç (el pressupost, el més important de tot) es descabdellà en mig d'una gran cridòria, que féu quasi trencar el llaç amistós que unia el *sexteto*, i de poc no va anar a rodar el projecte del dinar acordat.

Al dia següent, varà el llagut duent els americanos, en Lari, el cistell de viandes, i un conill casolà més gran que un ase que féu tot el viatge ensuamant l'ambient del mar, per ell molt estrany i desconegut. Vogant, vogant van travessar la rada, el freu, i es van adreçar a la caleta. Tot parlant de

coses d'Amèrica, de l'interès que donaven les Cubes, i l'Interior, van arribar a la platja, on, després de desembarcar, van fondejar l'embarcació en mig de la cala. En un recó ombrívol s'assegueren Don Panxo i la seva companyia, seguien parlant d'allò mateix que havien parlat mentre navegaven; en Lari improvisà un fogó amb tres còdols, un grapat de pinassa i llenya de bruc; i, ventada una clatellada al conill, l'escorxà, i després de fet a trossos el posà en una escorredora amb pebre i sal. El sofregit de la cassola començà a espeternegar. La salsa, en la qual hi nedaven una pila de bombolles, la negà amb una pila de grapedes d'arròs. Donava gust de veure aquella cassola fumejant, amb un escampall de pebrot, musclos, tallarines i trossos de marisc.

Quan el cuiner estava més engrescat remenant l'arròs, i llepant sovint la cullera, i els americanos també n'estaven parlant de coses d'Amèrica, i de la renda dels papers de l'Estat; pel cantó nord aparegué un núvol blanc, el signe fatídic que pregona l'arribada de la tramuntana. Davant d'aquella aparició, al semblant de la gent es dibuixà un gest de contrarietat. La vinguda de la tramuntana venia a trencar la placidesa que fins llavors havia voltat aquella *gira* marítima.

Les primeres ratxes del vent van arribar a seguit. Vingueren engrescades, xiulant, i al cap d'un temps esdevingueren més fortes i seguides. La mar s'omplí d'onades encrestades de bromera, que saltaven, s'empenyien, avençaven mar endins, fent una gran correntada, de la qual s'enlairava una boirina d'esquitxos que esborraven els límits del mar i del cel.

La força de la tramuntana va fer atansar una gropada negra i atapeïda, que enfosquí la platja i la mar. Dardellejaven centelles elèctriques i es sentien les remors llunyanes dels trons. Quan la gropada arribà a la

6. - EL BORINOT.

platja, caigueren unes gotes grans com cigrons.

Veient que la cosa prenia mal aspecte, en Lari pensà a traslladar la cassola sota una balma que hi havia en un extrem de la platja. Els americans, correghueren amatents a ajudar-lo. Un d'ells es tregué el gec i tapà la cassola, puix que el cuiner s'havia deixat la corresponent tapadora. Tot seguit decidiren traslladar-la a la balma. Provaren d'agafar-la amb les mans, emperò van haver de deixar-la encontinent després d'haver rebut fortes cremades. Seguidament, van provar de travessar les nances amb dos bastons, mes ai! per dissort les nances eren petites. Després, en Lari provà d'agafar-la embolicada amb el gec, la cassola relliscava. Don Panxo, que era molt enginyós, provà de travessar les nances amb un parell de canyes i així endur-se-la a tall d'una samal. En fer la prova, les canyes es van petar pel mig, es va vessar part de l'arròs. En mig de la lluita per salvar el tresor culinari, esclatà un llamp enlluernador, seguit d'un tro recargolat que atuï la gent. Davant d'allò, espantats, fugiren cercant un refugi en la balma, i deixaren la cassola abandonada en la platja sota la tempesta, que esclatà amb totes les seves forces. Sota la balma, aquella bona gent sentia els udols de la tramuntana amb els espetecs dels trons. L'aigua era tan atapeïda, que no deixava veure res a dues passes. La tamborinada, que durà prop d'una hora, va fer una devastació espantosa. En la platja féu com una escombrada fulminant, s'endugué tot el que trobà al pas, i deixà l'areny més net que un camp d'esports. La força de la tramuntana s'ho va endur tot: cassola, viandes, pisa, càntirs, estovalles, gec, espadenyes, americanes, coberts, uns calçotets i mitjons de Don Panxo, posats a secar (en baixar del llagut va fer un *pop*), i fins i tot el llagut, a causa d'haver-se trencat les amarres.

Passada la tamborinada, la gent sortí de la balma amb el posat de gallines xopes. En veure la platja llisa i neta restaren corglaçats. Si podien passar sense menjar, el que els preocupava de debò era la desaparició de la barca. En Lari, amatent, regirà tots els recons de la costa. El llagut no va aparèixer enlloc amb gran contrarietat de tots.

Mancats del llagut, van haver de tornar al poble trescant per les muntanyes de la costa, amb la mullena a sobre que els arribava al moll dels ossos, la panxa buida, i l'aclaparament de la pèrdua de la barca que ningú no podia pair. Amb penes i fadigues pujaren la vessant de la muntanya, arrapats a fonolls i ginesteres, que els feien malbé les mans en topar amb moreres i figues de moro. Dalt de la muntanya, trobaren un camí de cabres, ple de dificultats, que els conduí al poble.

Al cap de tres dies d'angoixes mortals, només que de pensar en la sort de la barca, com patien! després van saber que havia estat trobada per uns pescadors nedant entre dues aigües, amb una esberla de dalt a baix a tall d'una magrana oberta. Segons el parer dels pescadors, que la van trobar és que fou arrossegada mar endins per la tramuntana, i al cap de dos dies de vagar perduda, una llevantada la va tornar a terra, i en rebotre a les roques, es va esmicolar. La nova caigué com una *bomba* damunt dels americans: s'havien de gratar la butxaca per pagar una embarcació nova! L'amo, que era pescador, i tenia l'embarcació per guanyar-se el pa, no s'entengué de raons, i es féu donar una quantitat per a una barca nova; els diners van haver de sortir d'una subscripció feta entre els set americanos.

D'aquella feta, el *sexteto* renyí amb Don Panxo, iniciador del tec, i per tant causant de la *catàstrofe econòmica*. Amb la butxaca escurada, els sis americanos van envellir, es van

corbar més d'espatlles, feren més ganyotes i es van tornar estranys, malcarats i rondinaires. Per fer economies, van agafar el sistema d'anar tard al cafè, és a dir, quan ja no servien consumacions. Quan tenien set, bevien una copa d'aigua ensucrada amb un terròs de sucre sobrer, que algun amic havia deixat en un platet. Fumaven escarrotxa de pi, en compres de tabac, aprofitant les excursions que feien a un pinar. Van fer durar la roba a cop de girar-la al revés, i en els *menús* de les seves taules corregueren el peixo-palo, les arengades, i per requisit bacallà guisat de mil maneres. En els passeigs que feren els sis americanos, mai més es va parlar d'Amèrica, de Cubes, i de valors del govern. Només s'escarnia a Don Panxo, maleint-lo fins als ossos, de la mala pensada que va tenir d'organitzar la *gira* marítima, dels diners que es van haver de desembutxacar per pagar el llagut nou. Curts de butxaca, només feien que dir mal dels burgesos, perquè menjaven pollastre, llagosta, merro, filets de bou i llom de porc, preniau cafè de Puerto Rico, i calaven purs marca *Murias* i *Henry Clay* i *Gener* de l'Havana.

I l'aclaparament fou tan gran, en veure que s'havia minvat el seu capital, que tots els americanos van emmaltir. Tres es tornaren diabètics, dos patiren de la melsa, un del fetge. Amb les malalties a coll, en un parell d'anys els nínxols del cementiri els van engolir un darrera l'altre, fins que no va quedar ni un membre del *Club del Bombo*. Aquest fou l'epíleg d'aquell arròs ideat en mala hora per Don Panxo, en celebració de l'aniversari de l'arribada del sextet.

EMERENCIÀ ROIG I RAVENTÓS

HUMOR D'AHIR

Coses vives que no en tenen res

Vora-viu.
Argent-viu.
Cordó de-viu.
Aigua-viva.
Compàs-viu.

Coses que piquen no tenint bec ni pic

El sol.
Els penellons.
Les bugaderes.
La mostassa.
Les multes.
El pebre.
Els bitxos.
El peix passat.
Les veritats.
Els picadors.
I altres.

Coses que pelen sense treure pèl ni pell

El joc.
El fred.
La Borsa.
I altres.

Coses que tallen sense ganivet

El vent.
Els nedadors.
Els sergents quan quinten.
I altres.

(Transcrit de "Lo Xanguet per a l'any 1867").

HUMOR D'AVUI

L'agutzil pregunta al condemnat a mort:

—Quina és la vostra darrera voluntat?

Respon-li el pobre llàtzer:

—Que em deixin veure acabar la plaça de Catalunya.

* * *

—Caramba, qué pisto te das; eres la única que pasea por la sombra.

—Inconveniente de llevar un traje verde; vas por el sol y en cuatro días se te vuelve maduro.

D'"EL SR. DAIXONSES.

Biblioteca de Comunicació General

Llibres & lletres

ELS DIES CLARS, per Agnès Armengol de Badia, amb un pròtic de Mossèn Anton Navarro, Biblioteca Sabadellenca, Imp. Sallent, Sabadell, 1926.

Com a títol, innegablement és un atractiu que de bon començ té aquest nou llibre de la Biblioteca Sabadellenca, que dirigeix el nostre company en la premsa senyor Joan Costa i Deu. I el llibre respon plenament al seu títol: és un llibre, oh, sí, ben clar, sentiments propis de persones exquisides com és l'autora dels versos. Joan Alcover—ai, las!—donava un jorn memorable una memorable conferència sobre “la humanització de l'art”, propugnant per la realització d'obres d'art (plàstica o literatura) que encloguin un sentit de vida. Aquest sentit de vida és el que plana del principi fins a l'acabament d'aquest delicat llibre “Els dies clars”.

Mossèn Anton Navarro hi ha posat un pròtic que és un viu elogi a la manera de fer de l'autora d'aquests versos amablement familiars.

—Sebastià Sánchez-Juan té en preparació un altre llibre de poemes que duu per títol “Constellacions”.

—A càrrec d'aquest mateix poeta, tindrà lloc una lectura de versos a la Sala Parés.

—Per al Teatre dels Poetes, En Josep Lleonart ha donat una obra que es diu “El tribut del delfí”, del qual tenim excel·lents referències.

—El diari “Reus”, de la bella ciutat del Camp, comença la publicació d'una pàgina de “les belles lletres”, que dirigeix el nostre amic i col·laborador Josep M. Prous i Vila.

—El dijous, 25 a la nit moria a Palma de Mallorca el gran poeta Joan Alcover.

(Segueix a la pàgina 12)

Núm. 277.

Miércoles 13 de Noviembre de 1822.

8 Cuartos.

EL INDICADOR CATALAN.

DIARIO POLITICO, MERCANTIL Y LITERARIO

DE BARCELONA.

San Estanislao Kucha.

Las Cuarenta Horas están en la iglesia Parroquial de Nuestra Señora del Pinar; se reserva á las 4.

NOTICIAS ESTRANGERAS.

París 14 de Octubre.

Mr. Congreso.
Desde que se trata de congreso en Verona, quita lo que lo que ve á hacer, quita lo que tiene, quita lo que no hará, cada uno en su forma su congreso á su manera. Y en este caso, ¿por qué no le de hacer ya el mío? Pues que, no podrá hacer valer algún derecho de primogenitura! Esta general atención que arrastra la reunión indicada no es otra cosa que la expresión de un derecho, y un homenaje para los que la componen. Son decididos han de tener que ver con nosotros, y nuestros intereses que los que producen nuestra atención y aun nuestra caridad. Grandes principios, lo mas escogido de la diplomacia de Europa concurre desde pargos distantes y diversos para sentir, reunidos, hasta una sólida, sobre las cuales puedan descansar sus determinaciones.

Por un motivo individual, pero preciso, la imaginación presta una atención proporcional á la naturaleza de la cuestión que se á presentarse, y á la gravedad de los actores que han de hacer papel en ella. El congreso de Verona tiene dos partes distintas. Primera: la que concierne á lo que se puede llamar necesario, segunda: la otra desconocida y conjetural. La primera, es la cuestión puramente italiana, la que resulta de una estipulación del congreso de Laybach, por la cual se decide la república de los saboyanos en el año de 1815, para tratar de lo que ha de hacerse en Italia. La segunda, se refiere á las intenciones que cada uno puede suponer en el congreso con respecto á los asuntos generales de la Europa, siempre refiriéndose para conjugar.

La primera cuestión es de un interés local. Que los austríacos estén en Nápoles un año, mas ó menos, importa muy poco; toda cuestión en que estuviere á su salvación. La cuestión de la Italia es la mas sencilla del mundo; querer ser, querer mandar en su casa, sentirse y avergonzarse de haber sido reducida á la última expresión, habiendo sido tan grande, y poseyendo todo cuanto se necesita para ser grande; tal es el estado de la Italia; vamos á ver que es lo que los congresos pueden hacer sobre esto. Si puede encontrarse un medio de que la Italia no sienta con dolor que le falta su existencia y que en política tiene tambien su porvenir perdido; si se reduce toda la cuestión de la Italia, y en un necesario venir de los cuatro puntos cardinales del globo para ver una cosa tan clara.

En cuanto á la parte conjetural del congreso cambia la escena, pues no presenta al objeto determinado, ni límites ciertos. Hace ya muchos años que al respecto de cualquiera congreso de cualquier naturaleza política hay un partido que llama á guerra á las revoluciones; acaban con ellas! ¡Garantías en favor del orden social, fuerza al poder monárquico, es decir, absoluto; restricciones por equidad, compensaciones por equidad, garantías por equidad, garantías por equidad! Tal es la línea de operaciones uniformemente trazada al congreso, lo que se le pide y lo que de ellos se espera.

Hay muy mucho mas exigente. Ya prefero en la conducta de los hombres la acción moral á la acción ma-

terial, los principios á las sólidas y á las causas ocasionales, y estoy persuadido que la depuración social ha de venir de arriba como la de la atmósfera; que el orden social en su estado, sea con bayonetas ni con vertigos; que tan tristes cuestiones solo convienen á los pueblos salvajes, y que el orden social solo puede resultar de la adopción de los verdaderos principios de la sociabilidad, de la proscripción de los principios fantásticos, de la armonía en los de los gérmenes de las sociedades humanas, para que se adopte al cabo cierta regla de conducta, y finalmente de la desaparición de las deformidades que bajo cualquier aspecto hace de nuestros llamados orden social un verdadero monstruo.

Sobre este plan he hecho ya mi congreso, que, no se parece en nada á los otros, puede ser que no por esta sea mejor que los demás, pero se refiere á los intereses generales de la sociedad como todo cuanto yo escribo; quiero elevarla que tiene la propiedad de engrandecer al mismo tiempo que depura, y en la cual no tiene entrada ninguna enemistad, porque solo la humanidad encuentra en ella puerto. Pues que se trata de orden social, viene la que sabe todos cosas que yo que se hicieron en favor suyo.

1.º Reducir la masa militar europea de mar y de tierra, la cual asciende lo menos á 2.400.000 hombres.

2.º Reducir el tiempo de paz! Lo mismo que cuesta la manutención son 2.000 millones.

Toda la contribución territorial de la Europa no llega á 1.500 millones.

La reconstrucción de esta parte de la población contribuya á ella. Encuentran este cuadro los verdaderos amigos del orden social. Casi toda la druda de Europa que pasa á 45.000 millones, proviene del costo de estas cosas armadas.

CORTES EXTRAORDINARIAS DE 1822.

PRESENCIA DEL SEÑOR SALVATO.

Extrados de la Sesión del 16 de octubre.

Aprobada el acta de la sesión anterior, se dió cuenta de algunas adicionales, á los artículos aprobados en la sesión extraordinaria de agosto, que se mandaron pasar á la comisión.

Continúa la discusión del proyecto de decreto sobre el modo de organizar el comercio extraordinario del ejército. Excepción 1.º Los mapas militares de viandas sin hijos, cubren de familia con junta propia á los términos expresados en el párrafo 1.º del artículo que en el ordenamiento de 1819 constituye el de la de 1819, y según el artículo 1.º del decreto de 8 de junio de este año. Aprobada después de alguna discusión.

Excepción 2.º Los diputados á Cortes, los de los diputaciones provinciales, los alcaldes, regidores y síndicos en actual ejercicio, á quienes toque la suerte, continuando ejerciendo sus funciones hasta concluir el término de ellas, continuando este tiempo como de servicio. Aprobado sin oposición.

Ai mismo fueron aprobados los artículos 16 y 17, habiendo acordado las Cortes que el 1.º volviera á la comisión. Se suspendió la discusión de este asunto para ocuparse el congreso de las medidas presentadas por la comisión.

Tamany: 36 × 23. — Any 1822. —
Impremta d'I. Estivill.

Diaris, Periòdics, Revistes,

El indicador catalán.—Tamany de 36 × 23. Diari aparegut a Barcelona, l'any 1822. Consta de quatre pàgines, escrit en castellà. Dóna, de tant en tant, alguns suplementos. S'anomena diari polític, mercantil i literari; preferentment, però, és un noticier, amb correspondències diverses d'ací i de l'estranger. La seva tònica és liberal. La seva presentació és excel·lent, i en bon paper, i de tipografia molt agradable. Preus: 5 quartos el número solt. Impremta d'I. Estivill i P. Grau, carrer d'Escudillers. (Col·lecció de Nicasi Peyrayre).

Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General

10. - EL BORINOT.

gines grans, de paper bo, amb abundants gravats i dibuixos. Il·lustració esplèndida (a estil de "La Il·lustració Catalana" d'ací). Fundada per Artur Cuyàs, que en fou el director, secundat, pertocant a la part gràfica i de dibuixos, per Felip Cusachs. Té aquesta revista l'aire de les grans publicacions europees, en la seva presentació. Es mensual. Amb la literatura i l'art conrea també l'humorisme i la "gresca". Hi col·laboren distingits escriptors de Catalunya. Un dels millors i més assidus corresponents a Barcelona en fou Rosend Arús, el fecund escriptor, fundador de la Biblioteca del seu nom. Té altres corresponents a diferents llocs, París, per exemple. Ressò de la vida catalana en general, és preferentment literària. Preus: subscripció per un any: \$ 1'20 a Espanya; 3'00 per Amèrica, tret de Cuba, on valia 6'00, i Estats Units 2'50. Impremta Sears & Cole, 51 Maiden Lane, New York. (Col·lecció de Nicasi Perayre).

EL CESSANT

Se n'anava i se'n venia
—amb tot, gairebé content—
sota el cel, bufat pel vent
de la seva cessantia.

El camí se li torcia
en l'escalfor del matí.
Ves qui ho digué i qui ho diria
que fos En Joan-Delfí.

Una noia feia via
amb un replegat cistell
i un somriure que ell sabia
que no anava pas per ell.
En Joan-Delfí collia
un lletsó del seu camí.
Ves qui ho digué i qui ho diria
que fos En Joan-Delfí.

Volia saltar la tanca
per abastà un fruit encès

—el cor, a punta de branca:
un ocell gronxava el pes.
Es dalia i no podia
com un déu vençut, per fi.
Ves qui ho digué i qui ho diria
que fos En Joan-Delfí.

SEBASTIÀ SÁNCHEZ-JUAN

Del balconet estant

Sembla que, definitivament, el duel és viu i fort—diuen—entre els dos patufistes: Josep M.ª Folch i Torres i "Clovis Eimeric". El primer, amb la "Biblioteca Gentil"; l'altre, amb la "Biblioteca Damisella". Cadascú una cada més: a veure qui tindrà més corda! Alguns, alguns que a tot arreu troben taps, sembla que mig es freqüen les mans de content davant el fet de la ruptura, potser és que veuen que així tot se n'anirà en orris. Anti-patufistes "enragés", no saben estar-se de manifestar aquest agre-dolç d'il·lusió de desfeta de l'adversari, més imaginari que real. Moltes vegades—ep, senyors!—l'adversari és una cosa que un home porta a dins, potser un zel massa arborat, sense deixar d'ésser un zel ple de bona intenció.

Ah! és l'hora de vessar les xafarberies: ara surt allò, ja vell d'inventiva, en casos semblants de facúndia i de popularitat, o sigui que l'un feia el que l'altre signava, i que es venia mercaderia amb el nom, amb l'etiqueta només de Folch i Torres. Ara surt allò que han partit sac i peres, perquè val més ésser cap d'arengada que no cua de lluç... En fi, hom veu del balconet estant que surten les bugaderes a passar la bugada, però hom s'adona, tot seguit, que aquesta bugada no va a l'hora, és clar: una bu-

(Segueix a la pàg. 12).

AGNES ARMENGOL

La delicada poetessa autora del llibre: "Els dies clars", el volum darrerament aparegut de "Biblioteca Sabadellenca", que constitueix una de les tasques de més interès en l'actualitat literària.

12. - EL BORINOT.

gada al mig del carrer, com pot anar bé?

Que la "Biblioteca Gentil" tira molt, que "Biblioteca Damisella" també tira molt. Us direm: per nosaltres, magnífic! Magnífic que hom llegeixi tant d'això escrit "nostre". Sabeu el que representa? Es que hem de voler conformat el català a un reconet de lectors, perquè escriptors i editors es fonguin de fàstic? Doncs què: per ventura és gaire bonic que en català perdi hom diners?

* * *

Hi ha hores que Barcelona sembla ja del tot una gran capital. Ens volem referir a la venda del llibre "Cambó" dels quaderns blaus. Una sola llibreria (Catalònia) en un sol dia, i sols a la menuda 2.500 exemplars, com deia un diari, "La Veu", és per fer-se dir si senyor. Com que això és com al pas d'un personatge molt important, ho anotem en el dietari.

* * *

llibres & lletres

EL LLIBRE D'OR DEL ROSARI A CATALUNYA, *per Valeri Serra i Boldú i Víctor Oliva, Impremta Oliva de Vilanova, Barcelona, 1926.*

I ara ens plauria que el temple de la Sagrada Família fos acabat i complet, per llençar al vol totes les seves campanes per celebrar l'aparició d'aquest llibre, producció magna de la premsa nostrada. Fóra més de ridícul intentar ni tan sols apuntar una mica de crítica o de comentari d'aquest llibre en un tros reduït de paper; no hi ha més remei sinó escriure tot simplement amb plena consciència i amb explosiva vehemència un elogi rotund, total, incondicional, la més plena satisfacció, la més llarga enhorabona. El bell llibre, el llibre de luxe, el llibre heroic—un dels llibres cims—podríem anomenar aquest llibre que, tot i dir-se d'or, encara resta modest.

COM S'HA D'ESCRIURE UNA CARTA EN CATALA? *per Josep M. Capdevila, amb un epíleg de Joaquim Ruyra, Barcelona (Col·lecció popular Barcino), 1926.*

Decididament En Josep M. Capdevila ha esdevingut un dels prestigis sòlids de la nostra moderna etapa renaixentista. De les seves mans, meticuloses, ponderades, surten les obres ben fetes. Heus aquí un llibret, que és alhora un ric estoig amb un contingut noble i preat. Qualsevol diria que es tracta d'una "coseta"; però de vegades, gairebé sempre, en les "cosetes" trobem l'explicació, i hi trobem l'exponent, de les "coses grans", veieu. Nosaltres tenim aquest llibret, i creiem que tothom l'hauria de tenir; és una lliçó constant, i no pas una lliçó sorruda i encarcerada i difícil, sinó tota ella conscient, i gentil.

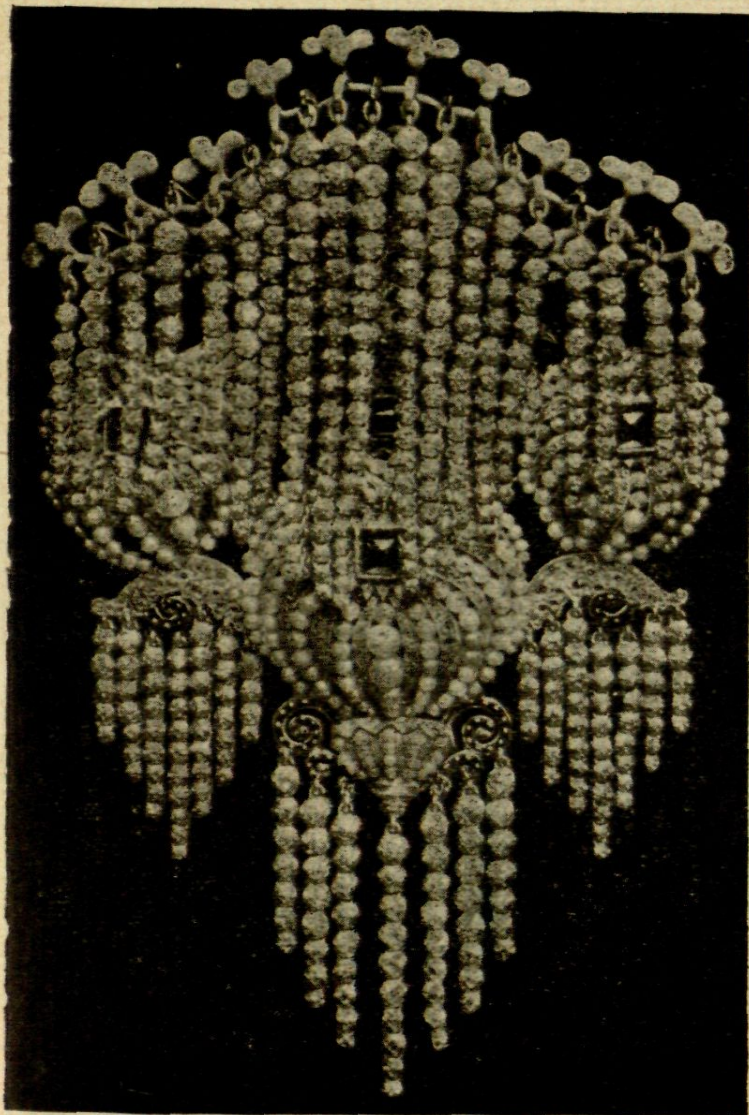
DIRECTORI DE LES HORES CANONIQUES i EXCITATORI DE LA VIDA ESPIRITUAL, *per Dom Garsias de Cisneros, Abat del Montserrat (Volums I i II de "Místics de Montserrat"), 1925.*

Una altra vegada l'ocasió se'ns presenta de referir-nos a la tasca meritíssima de la impremta de Montserrat, amb motiu d'aquests dos nous volums que inicien una interessant biblioteca de "místics de Montserrat" totalment desconeguts fins a la data. El primer llibre és versió de Dom Salvador Obiols, que també fa un prefaci on explica el com i el per què de la nova biblioteca; el segon és versió de Dom Ambrosi M. Busquets. La lectura d'aquests dos volums és, no cal dir-ho, lectura de cosa densa, rica en estímuls. Les versions semblen delicadament reeixides; i el contingut de la presentació és digne de les premses montserratinas.

L'ANUARI DELS CATALANS, *Barcelona (publicació de la "Revista de Catalunya), 1926.*

No volem fer desmerèixer els altres anuals, almanacs, calendaris, etc., que en complir-se el cicle de l'any apareixen profusament; però és notori que "L'Anuari dels Catalans" té un to que el situa en un lloc ben preferent i que, bo i podent exigir-li, si a exigir ens posàvem, una major estructuració i comprensió, en el seu conjunt, és ben estimable.

Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General

Una magnífica joia de Mercadé. Mostra dels gravats del segon volum de "Monografies d'Art" dedicat a Jaume Mercadé.

Tot responent a la millor tradició de la terra, fuig de la rutina i de l'anquilosament en què mantes produccions similars caigueren o han caigut, i hi persisteixen. "L'Anuari dels Catalans" és com una alevada fresca i refrigerant.

LA FILLA D'EN TARTARI.
per Joan Santamaria, Edicions Diana, Barcelona, 1926.

Una novella de tantes, escrita correntment, amb facilitat de ploma; i amb un estil agradós, per bé que de tant en tant matissat amb "pitarrades" (podem dir-ho així?) que en produir-se amb una certa freqüència

i abundor pequen, almenys, per exageració. Agafats certs trossos fragmentàriament constitueixen una delícia de vida, de gràcia, de frescor, àdhuc d'elegància (no exempta, però — malaguanyat! —, d'aquelles concessions al pitarrisme). De vegades sembla que la novella, és a dir el conjunt de l'obra, l'obra com a tal, és un pur pretext per donar lloc, o per justificar algunes descripcions i algunes situacions, generalment ben reeixides. La novella com a tal té certes solucions de cartró: la fan desmerèixer.

Una de tantes explotacions del tema d'adulteri; heus aquí que ve perjudicada, ens sembla, amb un tuf de sexe que hi ha cops que fastigueja, de cap a peus. Lluny d'aquell ennobliment que a l'amor donen certs escrits, trobeu ací en mig d'unes prades florides, munts d'excrements, caqueta pudent, secrecions de glàndules de simi, posem per cas. No és res de nou, tanmateix: sense anar més lluny, el doctor Voronoff fa temps que en manipula, d'aquestes glàndules, això sí, amb anestèsics i assèpsies.

Una obra derrotista (deixem sempre a banda, repareu, la "persona" de l'autor): derrotista de la virtut, de l'honor, de les assistències divines, de l'amor, de la família, i a la llarga del llenguatge, de la llengua i de la literatura.

JAUME MERCADE (*monografies d'art*). Edicions Merli, 1926, Barcelona.

Ha aparegut el volum II d'aquesta col·lecció preadíssima que Joan Merli, amb un alt esperit emprenedor de les coses més belles i alades, ha fet possible. Sens dubte, el nom de Jaume Mercadé va associat a una de les fames més sòlides i més ben guanyades de l'actual generació, per les seves joies i per les seves pintures. Un llibre parlant d'aquest artista vallenc, amb reproduccions d'obres seves, és un joell.

SEVERAL

—Llegim que En Joaquim Serrat i Arbós ha donat a la impremta els originals del volum cinquè de la Història de Manresa.

—Hom anuncia la publicació per l'Editorial

de la Biblioteca de Catalunya i Hemeroteca General

14. - EL BORINOT.

rial Salvat, d'una Història del Món, en quatre volums, per Josep Pijoan.

—El llibre "Rússia" de Josep Pla, serà aviat publicat a París, en francès.

—Els Monjos de Montserrat han publicat dos llibres més: "Exercitatori de la vida espiritual, pel Venerable Dom Garsias de Cisneros, abat del Montserrat, i "Directori de les hores canòniques".

—Ha començat a publicar-se la notable revista "Ciutat", de Manresa.

—Ha començat la publicació (represa) del Butlletí del Centre Excursionista de Lleyda.

—Suspèn la seva publicació "Llum Nove-lla", de Terrassa.

—Amb motiu de complir els seus 60 anys d'edat, Romain Rolland ha estat objecte d'un homenatge internacional en un llibre escrit per diferents escriptors; entre els quals hi ha el nostre Alfons Maseras.

—Joaquim M. de Nadal té un llibre de versos a punt de publicar.

V O L V E S

Al Foment de les Arts Decoratives s'ha obert l'Exposició d'Art Rosarià, amb motiu de la publicació del Llibre d'Or del Rosari. És molt bonica. Aneu-hi.

* * *

També hem visitat l'Exposició de Josep M.ª Marquès-Puig al Camarín. Ens agrada molt aquest artista.

AQUEST NÚMERO

HA PASSAT PER LA CENSURA

PELS BELLS CARRERS DE MA CIUTAT

PATENTS I MARQUES

A. PASQUAL.—C. de Cent, 304, pral.

INSTAL·LACIONS ELÈCTRIQUES

F. BONET.—València, 188

Llibres, els millors

EDITORIAL POLÍGLOTA.—Petritxol, 8

Instal·lacions elèctriques, aigua i gas
RAFAEL SALA.—Corts Catalanes, 451.

Pelleteria

LE RENARD.—Corts Catalanes, 614.

Ceràmica i Rajoles

CASIMIR VICENS.—Tallers, 72.

RIBAS I FERRER. B. REGINA

Novelles escollides.—Muntaner, 65

Mantons Manila i Mantellines

C. FONT.—Call, 1.

Llaneria i Sederia

CASA PUIG.—Call, 9.

Camiseria.—Boqueria, 36 i 38

RODRIGUEZ & FERRER

Articles Fotogràfics i Ràdio

PÉREZ I SÀBAT.—Fontanella, 18.

Art. Fotogràfics i treb. de Laboratori

E. PICAZO.—Jovellanos, 4.

Articles fotogràfics i ràdio

V. CALDÉS ARÚS.—Salmerón, 140.

Articles Viatge i Pell

LA MUNDIAL.—Salmerón, 153.

ANTIGUITATS D'ART

Carrer del Call, 28, pral.

R. ABELLÓ.—Ronda S. Antoni, 48.

Làmpares menjador, des de 10'90

Cristalleria i Alumini

CASA ACAR.—Ronda S. Antonio, 60.

Taller de OPTICA, J. PUIGORIOL

Carrer Muntaner, 56

VULCANITZACIÓ DE NEUMÀTICS

A. Hernàndez.—Rosselló, 199.

Fàbrica de Làmpares Elèctriques

ALFONSO MAÑES.—Villarreal, 173 bis

GANIVETERIA ROCA

Plaça del Pí, núm. 3

CAMISERIA del "Liceo"

JOAN VALLVÉ.—Sant Pau, 3.

DIADA DE SANT JOSEP

Magnífics regals podreu fer amb objectes
d'aquesta casa

GANIVETERIA
ROCA
BARCELONA

PLAÇA DEL PI, 3

(davant l'Església del Pi)

SALA PARÉS
Establiments **MARAGALL**
Petritxol, 3 i 5 - BARCELONA

MOBLES FRADERA

Fradera i Ribas, s. en c.

Fabricació pròpia

Vendes a termes.
Condicions especials pel
pagament immediat.

Exposició, Despatx i Tallers:
Calabria, 94 - Tel. 968-H
BARCELONA

RAMON SUNYER
JOIER

Corts Catalanes, n.º 643
Telèfon 813-S. P. - BARCELONA

OPTICA
AMERICANA
S. SALVADOR

Ulleres i cristalls
de totes menes

Es gradua la vista

Salmerón, 132
BARCELONA (G.)

FOTOGRAVATS

TRICROMIAS-AUTOTIPIAS

CALÇATS

ALFONS
RASPALL

Es serveix
bé, bo
i a bon preu

Portaferrixa, 13
BARCELONA

CAMALÓ

LLUNES I MIRALLS, Lauria, 9
BARCELONA

RELOTGERIA
«EL MARINO»

EL MILLOR RELLOTGE SUI DE PRE-
CISI Garantit per deu anys i únic
que durant els cinc primers s'adoba de
franc en tota mena d'espatllaments

PER A ENCARRECS:

Jaume Roca, Ordre, 136. - Sant Andreu.
Josep Torruella, Ripollés, 73. - Sant Martí.
Merceria Bell Caprici, Carmel, 50. - Les Corts.

CENTRAL I TALLER D'ADOBES:

Jaume Fonollosa, Canvis Vells, núm. 8.
Bisuteria fina. - BARCELONA

XUMETRA, S. A.

Ceràmica

i

Rajoles

Bruch, 58
BARCELONA

Fàbrica de Llonganisses,
la millor de la nostra terra.

TELÉFON { A SEU D'URGELL, N.º 124
A BARCELONA, N.º 2023-A
A SITGES, N.º 1383

Demaneu a tot arreu la marca

“ELS PIRINEUS”

Quingles i Escaler

CASTELLCIUTAT
(Seu d'Urgell)

res/172